

SYLWETKI PROFESORÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

85

STANISŁAW KWIRYN MILLER

(1880—1925)

Stanisław Kwiryn Miller urodził się 30 III 1880 r. w Łodzi, w rodzinie kolejarza. Po ukończeniu miejscowej Wyższej Szkoły Rzemieślniczej w 1896 r. rozpoczął studia w Instytucie Inżynierów Cywilnych w Petersburgu. Po dwóch latach przeniósł się do petersburskiego Instytutu Inżynierów Komunikacji, gdzie w 1906 r. uzyskał dyplom inżyniera.

Pierwszą pracą zawodową S. Millera był projekt mostu przez Wisłę w Modlinie (1906), budowanego dla potrzeb komunikacyjnych twierdzy. W 1907 r. został zatrudniony jako projektant mostów w Petersburskim Okręgu Komunikacji i delegowany do odbioru robót inżynierskich nad jeziorem Ładoga. Pracował tam również przy eksploatacji kanałów i budowie latarni sygnalizujących. W latach 1908—1910 był pełnomocnikiem, a wkrótce zastępcą naczelnika budowy mostu przez rzekę Wielką w Pskowie. W 1910 r. powrócił do Petersburga i podjął pracę w Zarządzie Głównym Towarzystwa Kolei Wschodnio-Chińskiej w wydziale inżynierjno-budowlanym.

W 1911 r. — nie przerywając do 1918 r. pracy w Zarządzie Głównym Towarzystwa Kolei Wschodnio-Chińskiej — objął asystenturę w Katedrze Mechaniki Teoretycznej na Wydziale Inżynierjno-Budowlanym w Instytucie Politechnicznym w Petersburgu. Wkrótce przeniósł się do Katedry Statyki Budowli na tym samym wydziale. Kierował nią wówczas prof. S. Bełzecki, późniejszy profesor Politechniki Warszawskiej (PW). Współpracę nawiązaną wówczas z prof. S. Bełzeckim S. Miller kontynuował do końca życia. W 1916 r. S. Miller uzyskał w Instytucie Politechnicznym w Petersburgu stopień adiunkta (doktora) na podstawie egzaminu z teorii sprężystości i mechaniki budowli. W tym czasie podjął również pracę w Komisji Budowy Tuneli w rosyjskim Ministerstwie Komunikacji. Kontynuując badania projektowe, opracował projekt mostu przez Wołgę w Saratowie oraz projekt przebudowy mostu wiszącego przez rzekę Wielką w Ostrowie.

W 1918 r. S. Miller przyjechał do Warszawy i rozpoczął pracę w wydziale mostów w polskim Ministerstwie Komunikacji. Wkrótce został jednym z organizatorów Biura Projektów Mostów Kolejowych. Zaproponowano mu również prowadzenie zajęć dydaktycznych z budowy mostów w roku akad. 1919/20 na PW. S. Miller nie mógł wówczas ich podjąć, wobec czego zostały powierzone dr. M. Marcinkowskiemu.

W 1920 r. zdecydował się na przeniesienie do pracy na PW. 1 X 1920 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym w utworzonej wtedy Katedrze Statyki Budowli na Wydziale Inżynierii Budowlanej (od 1921 r. Inżynierii Lądowej). Przez trzy lata wykładał statykę budowli i prowadził ćwiczenia z tego przedmiotu na Wydziale Inżynierii Lądowej oraz na Wydziale Inżynierii Wodnej. Nieuleczalna

podówczas choroba, gruźlica, sprawiła, że już od 1922 r. w kierowaniu katedrą zastępował go dr S. Kunicki. Wskutek pogarszającego się stanu zdrowia był zmuszony przerwać także swoją działalność naukową i dydaktyczną, przechodząc z dniem 1 IV 1925 r. na emeryturę. Do ostatniej chwili pisał jednak podręcznik statyki.

Prof. S. Miller ogłosił około 20 prac naukowych. Przeszło połowa z nich to prace opublikowane w języku rosyjskim podczas pobytu S. Millera w Rosji. W swych zainteresowaniach naukowych łączył podstawowe zagadnienia teoretyczne mechaniki budowli z problematyką inżyniersko-konstrukcyjną. Tę koncepcję przejął od prof. S. Bełzeckiego, u którego był asystentem w Instytucie Politechnicznym w Petersburgu oraz od prof. S. Timoszenki, którego był uczniem. Prace teoretyczne prof. S. Millera dotyczą głównie teorii sprężystości, wytrzymałości materiałów i statyki budowli, a w szczególności m.in. obliczenia wiszącego mostu linowego, teorii płaskich i przestrzennych dźwigarów z węzłami sztywnymi, projektowania linii osiowych mostów łukowych. Z ważniejszych i ciekawszych publikacji na uwagę zasługują m.in.: „W kwestii projektu mostu Mikołajewskiego przez Nowę”, „Tunele kolei Ussyryjskiej” oraz „Uwagi nad podstawami teoretycznymi stateczności sprężystej”.

Prof. S. Miller największą wagę przywiązywał do ogłoszonej w 1922 r. w *Sprawozdaniach i Pracach Warszawskiego Towarzystwa Politechnicznego* rozprawy „O dwóch formach równości prac przygotowanych w zastosowaniu układów sprężystych”.

Inne jego prace dotyczyły zagadnień racjonalnych kształtów sklepień, parcia ziemi oraz ustrojów prętowych. Wiele z nich opublikował, inne pozostały w rękopisach, np. „W kwestii racjonalnych kształtów mostów łukowych”, „Teoria przestrzennych form ze sztywnymi węzłami”, „Teoria kinematyczna linii odkształconej dźwigarów z węzłami przegubowymi”, „Badania nad równowagą prętów sprężystych”.

Prof. S. Miller był doskonałym wykładowcą. Prowadzone przezeń zajęcia dydaktyczne cieszyły się popularnością wśród studentów i dużą frekwencją. Na Wydziale Inżynierii Lądowej PW uchodziły w latach 1920—1924 za najciekawsze i najlepiej rozwijające umiejętność samodzielnego myślenia. W 1926 r. jego wykłady zostały pośmiertnie wydane w formie skryptu.

Prof. S. Miller był od 1920 r. członkiem Akademii Nauk Technicznych.

Zmarł w wieku 45 lat 13 VIII 1925 r. w sanatorium w Rudcu Śląskiej i został pochowany na miejscowym cmentarzu parafialnym.

Opracował Edward Domański